

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K — f.
 Vlkéken: „ 9 K, „ 4 K 50 f.

FELLELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Debrecen, Főtér, Lamprocht-palota, földszint,
 az udvarban hátul.

Passzív ellenállás.

A pártkörökben alig van élet. A képviselő urak szerteszéledtek s az ország minden részében folyik az abszolutizmus ellen a szervezkedés. A hazafias vármegyék ellenállása áttörhetetlen gyűrűként megakasztja a hazaáruló kabinet törekvéseit. Nem lesz se pénz, se katona s nem lesz az a kormány céljait szolgáló rendelet, amelyet az ország vármegyei és városai respektálnának.

A vármegyék erején, védekezésén, ellenállásán minden bomlasztó, leigázó törekvés hajótörést szenved. A parlament munkásságát a királyi akarat felfüggeszthette, de a vármegyék gyülekezési jogát s azt, hogy a képviselőháznak a passzív rezisztenciát kimondó határozatához hozzájáruljanak s hogy a passzív rezisztenciát országszerte életbe léptessék, semmiféle királyi akarat el nem koozhatja.

A Bánffy-féle határozati javaslat az 1886. évi XXI. törvénycikk rendelkezésére támaszkodik. Am ennek a törvénynek imperatív meghagyását lényegesen megerősíti az 1504. évi I. törvénycikk, a mely így szól:

1504. évi I. t.-c. Fejezet. Az egyes urak és vármegyék ne otthon, vagy magánosan, hanem az országgyűlésen vagy kö-

zönséges gyűlésen mindenkinek közös egyetértésével ajánljanak a királynak segélyt vagy adót és azokat büntessék, kik másképpen cselekednének.

5. §. Ha pedig valamely vármegye valami adót, vagy bármi segélyt (a szokott kamaranyereségen kívül) önszántából és nem az egész ország megegyezésével és akaratából, tudniillik az ország lakosainak közönséges gyűlésein kívül és így az ország régi szabadsága ellenére ajánlana vagy szolgáltatna, bármi módon és akármely keresett cím alatt a királyi felségnek: akkor az ilyen vármegye nemesei a közönséggel egyetemben legott a hitszegés vagy hamis eskü büntetésében és becsületének s emberségének elvesztésében marasztaltatnak s elítéltnek és az ország többi nemeseinek a testületéből kizártnak és kirekesztettnek kell tekinteni.

6. §. Amely eképpen elítélt nemeseket az országlakosoknak azután tartandó közönséges gyűléseiben, az országlakosok közönsége, tetszés szerint, mint hitszegőket és becsület- s emberségvesztetteket és azok testületéből kirekesztetteket, úgy vagyonukban mint személyükben szabadon megbüntethesse, megfenyithesse és elmarasztalhattassa.

Ezt a törvényt az országgyűlés nem helyezte hatályon kívül. Érvényben van ma is. Igaz, hogy a vármegyék nemeseiről beszél, mert abban az időben csak a nemeknek volt szólásjoguk s csak a nemek fizettek a kincstárnak adót.

A nemesség kiváltságos állása azóta megszűnt. A közteherviselés elve lépett a helyébe, a tilalom tehát, amelyet az 1504. I. t.-cikk kimond, minden adófizetőt egyformán sújt.

Irott törvényünk van tehát arról, hogy aki nem követi a képviselőház legutóbbi határozatát, a magyar hazafiság szempontjából becsület és emberség vesztett.

A kormány és a főispánok.

Az abszolutisztikus kormányzatnak nagy gondot okoz a vármegyék hazafias mozgalma. Igaz, egyelőre az állampénztár kasszájában van pénz. Százhusz millió koronát hagyott Lukács László Fejérváryra s valami pénz a közvetett adók révén is folyik be a kincstár kasszájába. — Ezenfelül Fejérváry Géza báró ötvenkét millió ára kincstárjegyet nyomtatott s ha ezeket értékesíteni akarja, az Osztrák-Magyar Bank s a bécsi osztrák pénzügyintézet szívesen állnak majd rendelkezésére, lévén ő a császár embere. Egyelőre tehát nincsenek szükében a pénznek. De elkövetkezik majd az idő, amikor az adók és más fizetések elmaradása mégis érzékeny bajokat okoz Budán. Az egyéb kormányrendeletek visszautasítása se kicsi dolog. Azon tanakodnak tehát a miniszterek, mi tévők legyenek a vármegyékkel szemben. Csomó

Esküvő előtt.

Írta: **Hantke Emil.**

(Vége.)

— Szeretem! De a kérdésre — nemmel válaszolok.
 — Hogyan? Jól hallok? Nem tréfa ez?
 — Nem. Egészen komolyan mondom és most én tárom fel magának azt, a mit magamban érzek. Szeretni épp oly régtől fogva szeretem, mint maga engem. Azt is tudom, hogy törekvő, szorgalmas és talpig becsületes ember s hogy boldog lesz az a nő, ki nevének nevezheti magát. Én pedig nem laszek az, nem, mert nem engedő nagyravágásom. Mint intim barátomnak ezt is megmondom. Ezt se tennem, ha nem kényszerített volna rá. A mint mondta nekem, van egy kis vagyonom, míg kisebb voltam, volt több is, de a rossz gazdálkodás stb. Elég az hozzá, hogy én ezzel a tönkcsal akarok szerencsét próbálni. Maga azt is mondja, hogy szép vagyok. Na lássa. A multkoriban itt voltak Dengericsék. Velük

volt Árpád is. Ismerheti, hisz iskolatársak voltak. Az igaz, hogy nincs semmiféle hivatala, de kellemes beszéde és modora, na meg nagy vagyona, éppen az én igényemnek felel meg. Beláthatja ezt maga is. Nem annyira a szerelem, mint inkább az...

— Érdek, az önzés az, mely arra készíti, hogy egész életét tönkre tegye.

— Úgy gondolja? Majd meglátja, hogy ez a házasság nem lesz olyan.

— Adja az Isten. De Árpádot nem olyannak ismerem. Na meg aztán ritka az, mikor oly házasság boldog és megelégedett, amelyet nem a szeretet fűz össze. Emlékezzék vissza szavaimra, amelyet kívánom, hogy sohase valósuljanak meg. Én már eljátszottam kis játékaimat. Ha boldog lesz, gondoljon majd egy boldogtalnra, ki magától várja boldogságát.

Elmult egy fél év és egy rendes mindennapi történet. A világi visszavonul a főváros zajától és egy jó parthé után néz. Talál is, hozzá olyant, amelyik szép. Hamarosan jegyben vannak. Kerül fordul a dolog, és kisl, hogy mindketten osalódtak. A

férfinak vagyona eluszott az élvezetekben és arra számít, hogy majd helyreépítje azt, de véletlenül a falusi leánynak is ilyen tervei vannak: ő is vagyon után áhitozik. Mindketten felsülnek. Az eljegyzési gyűrűt visszaküldik... és megy minden úgy, mintha mi sem történt volna.

Ezzel egyidejűleg egy kis levélke, melynek rövid tartalma az, hogy Berky Irmát eljegyezte Dayka Zoltán.

Volt egy kis mende-monda Vaján, de aztán elcsendesedett minden. Elfeledték Dengerics Árpádot, elfeledték Dayka Zoltánt is.

Eszteinek Melánia teljesen elvonult még a kis falusi világtól is. Szótalan, komor lett, szavát is alig lehetett hallani. Anyja hiába igyekezett őt vigasztalni, nem bírt rá semmivel sem hatni.

Egy vasárnap délelőtt a templomból jött haza Melánia. Már be akart térni házukba, midőn egy csengős négy levas fogat ragadta meg a figyelmét.

Megállt megnézni, hogy kiesodék. A kocsiban Dengerics Árpád ült egy gazdag bérlő leányával. Elhajtatott Melánia mellett s egy pillantást se vetett rá.

Nyári ruhákat

legszebben tisztít
Erabéczy Antal
 Debrecen, Széchenyi-u. 42.

főispán járt ma a miniszterelnökségben. Báró Fejérváry Géza és Kristóffy József tanácskoztak velük. A legtöbb főispán nem akarja lemondását visszavonni s mikor arról referálnak, hogy a vármegyék hangulata olyan elkeseredett, hogy a passzív rezisztencia álláspontjáról őket eltéríteni nem lehet, hangsúlyozzák, hogy hiába maradnának is meg a helyükön, mit sem csinálhatnának a Fejérváry-kormány érdekében.

A belügyminiszter teljességgel tehetetlen a vármegyékkel szemben. Egyetlen módja van arra, hogy a megyei határozatokkal szembeszálljon, az, ha a határozatokat, amelyeket sérelmeseknek tart, megsemmisíti. Kétségtelen, hogy a belügyminiszter ezzel megpróbálkozik. — Ámde eleve megnyugtathatjuk a darabant-kormányt, hogy ez a kísérlet is hiábavaló lesz.

Kossuth Ferenc véleménye.

Kossuth Ferenc, a koalíció neves vezére ma fogadta tudósítónkat, aki főképpen az iránt érdeklődött, mi legyen a teendője a vármegyéknek, ha a belügyminiszter az imént vázolt módon akarná megakadályozni a vármegyék ellentállását. Kossuth ezt válaszolta:

— Tessék megnézni a törvényt, az világosan intézkedik ebben az esetben is. Ha a belügyminiszter a vármegyék valamely határozatát nem hagyja jóvá, a vármegye újra meghozhatja ugyanazt a határozatot . . .

Hát így is lesz. A belügyminiszter nem akarhatja az ellenkezőjét annak, amit a vármegyék akarnak, amit az ország akar. Ideig-óráig szembeszállhat a nép akarásával, de nincs az a tisztviselő az országban, aki a vármegye határozatával szemben a belügyminiszter erőszakos intézkedéseit figyelembe venné. A megyék tisztviselői kara hazafias és magyar. Hazaáruló közöttük nem akad, semmiféle miniszter kedvéért sem.

Melánia megrázkódott, majd megindult befelé.

— Anyám! mondá amint belépett a szobába. Tudod még azt a verset: „Egyszer volt egy leány, ki csak úgy játszott a legényekkel, mint macska szokott az egérrel.” Erdékes! De azt ugye nem tudod, hogy mit mondott Zoltán? Azt mondta: Ha boldog leszek, gondoljak egy boldogtalanra, ki tölem várja boldogságát.

És ez lett a rögeszméje.

Elainte csendes volt, de később már nem lehetett birni vele. Az orvos azt tanácsolta, hogy talán Pesten gondos ápolás mellett ki lehetne gyógyítani. Végre is azzal az ígérettel, hogy Zoltán várja őt az állomásánál, birták nagynehezen Pestre vinni.

*

A Lipótmező szerencsétlen lakháza egy új taggal szaporodott.

Esztelneky Melánia után csukódott be a kapu.

Egy örült nő rohant feléje.

— Edes lányom, vigyázz a férjedre. Az anyémet, ki Lengyelország királya volt, lefejezték és most engem is le akarnak.

— Oh az anyémet nem fogják. Most megyek ki az állomáshoz, ahol ő már várkozik reám . . . Aztán maga is eljöhet az esküvőre.

Béke hírek.

A béke-tárgyalások kérdése természetesen szintén aktuális. Báró Fejérváry Géza az ellenzéki pártok vezéreivel keresi az érintkezést és Rakovszky István tegnap Fejérváry minapi látogatását visszaadta, egyik-másik ujság megírta, hogy a darabant kormányelnök ma Kossuthhoz készül. Tudósítónk megkérdezte Kossuth Ferencet, bejelentették-e nála Fejérváryt. Az illusztris államférfiu azt felelte, hogy Fejérváry látogatásáról nem tud, arról sincs értesülése, hogy a béketárgyalásokat mikor fogja újra megkezdeni, vagy egyáltalán meg akarja kezdeni.

Az ellenzék diadala.

Hát a függetlenségi pártnak és a koalíciónak a béke elvégre nem sürgős. Mi várhatunk. A függetlenségi párt tábora napról-napra hatalmasabb lesz. Szentiványi Árpád, amint ezt nemrég már jelentettük, szintén belépett a függetlenségi pártba, a hol nagy örömmel üdvözlük. A tábor egyre növekszik s növekedésével hasonlóan növekszik a mi bizalmunk is, melyet beléjük helyeztünk.

Csak kitartás s a győzelem nem marad, nem maradhat el.

Küzdelem a végsőkig!

A politikai élet igen csendesen pezseg. A klubok elnéptelenedtek és egy-egy politizáló csoport csak nehezen tud megalakulni.

Egy ilyen csoportban fejtegette Apponyi, hogy a nemzetnek a legvégsőkre el kell magát szánnia, mert csak így juthat győzelemhez.

— De talán más utat-módot is lehetne választani, — vetette valaki közbe — mint szélső eszközöket.

Apponyi Albert erre így válaszolt:

— Nem értem, mire valók ezek a börtönfalazások! . . . Hiszen olyan világos és természetes, hogy a nemzet törvényes alapon áll és hogy csak ezen az alapon állva érheti el céljait. Minden józan embert kérdek: elképzelhető-e nyugalmas munkásság nemzeti követelések teljesítése nélkül? . . . Ami engem illet, én nyomban kilépnék a függetlenségi pártból, ha a párt letérne arról az útról, amelyen most halad. Nem lehet szó engedékenységről! — azt kívánja a haza és dinasztia érdeke is.

Vélemények.

Fejérváry báró miniszterelnök így nyilatkozott a koalíció egyik tagja előtt:

Az én feladatomban, hogy mihamarabb távozzam. És bízom hozzá, hogy a koalíció módját fog nyújtani, hogy a nyár egy részét boldog magányosságban tölthessem.

Beavatott forrásból jelentik:

A feleségizott képzelődés mindenfajta alkotmánytalanságot rendeztet az új kormányban. Pedig ez a kabinet a politikai mozdulatlanság kabinetje. Egyenként épp úgy, mint külön-külön érzik, hogy helyükre őket nem az alkotmányosság ültette, hanem az élet, amely nem okosodik, betűköt nem nyargal, hanem követel. Ne osaljuk magunkat téveszmékkel. A kormányt sohasem a nemzet nevezi ki, hanem a király s az a kormány cselekedhetik a törvény korlátai között, ha cselekedeteiért vállalja a felelősséget a nemzet képviselői előtt.

A Fejérváry-kormány pedig vállalja, mert hite szerint semmi más szerepe nincs, mint kiegyenlíteni az ellentéteket, amelyek a törvényhozás két faktora: a király és a

parlament közt keletkeztek. A felelős minisztérium keletkezése előtt ezt a közvetítést végezte a nádor, igen sokszor a hercegprímás. Ma a kényyszerűség teremtette meg ezt az alkotmányos csufszágot, aminek homo regius a neve s ami egy csapásra a felelős miniszterelnök fölé emelkedik felelőtlen miniszterelnököknek. A király személye körüli miniszter pedig egyik szerve lévén a kormánynak, kormányzatokat képviselhet, de közvetítő nem lehet.

Minthogy pedig a király nem tart állandó lakást Budapesten és igen sok ügyben kormányával nem érintkezhetik közvetlenséggel, a bécsi udvar nem idegenkednék egy állandó homo regiusi állás szervezésétől. Aki pedig egy királyi herceg volna és állandó udvartartást Budapesten rendezne be. Ily módon lehetségessé válnék a külföldi nagy követek itt tartózkodása s ezzel Magyarország különállása demonstráltatnék.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Uj segédlelkész. *Dicsőfi József* egyházkerületi főjegyző segédlelkészül *Létai Pál* végzett hittanhallgatót alkalmazta.

Tanítónőképességi vizsgák. A Dóczy-intézetben ötödnapja folyó tanítónő-vizsgák tegnap értek véget. Az eredményt a hét végén hirdetik ki. A tanítónőképességi vizsgák még tartanak.

Zsinati naplók. Most jelent meg a március 19-től április 16-ig tartott zsinati ülés naplója ezer oldalnál többre terjedő két hatalmas kötetben. Az egyházkerületből küldött zsinati képviselőkhez most juttatja el a püspöki hivatal e naplókat.

A VÁROSHÁZARÓL.

Teljes tanácsülés volt tegnap a városházán *Domahidy Elemér* főispán elnökelete alatt, a melyen a mai közgyűlés tárgyait készítették elő.

József kir. herceg emléke. — Debrecen város tanácsa a mai városi közgyűlésen fog leszámolni arról, hogy miképpen rótta le a kegyelet adóját József kir. herceg elhunytá alkalmából. Ugyanakkor a városi törvényhatóság bizonyára elhatározza, hogy részvétét fejezi ki a gyászoló kir. hercegi családnak s a nagy magyar kir. herceg emlékét jegyzőkönyvében illő módon örökíti meg.

Pénztárvizsgálat a városházán. Tegnap *Vecsey Imre* h. polgármester elnökelete alatt a városi gyámpénztárban vizsgálatot tartottak. A vizsgálatnál jelen voltak: *Bészler Károly*, *K. Tóth Sámuel*, *Dóczy Emil* dr. és *Tóth Emil* dr. Mindent a legnagyobb rendben találtak.

Debrecen város és a politikai helyzet. Mai gyűlésében fogja tárgyalni Debrecen város törvényhatósági bizottsága rendes havi közgyűlését, a melynek legfontosabb tárgya lesz *Márton Imre* és társainak lapunkban közölt indítványa, melyben megtagadni javasolják az alkotmányellenes kormánynak a törvényvel ellenkező rendeletek végrehajtását. A városi tanács erre vonatkozólag még csak ma hozza meg folytatólagos teljes tanácsülésében határozati javaslatát, a melyben bizonyára egyhangulag javasolni fogja a tanács a *Márton Imre* indítványának megszavazását.

VIDÉK.

Halálos fürdő. Váncsád községben Száke Balázs tíz éves gyerek a nagy forró-ságban több órájával elment, hogy fürdjenek, hancurczanak. Meg is adták az árát ennek a pajkoságnak. Kijutottak a község téglavető gödréhez, amelyben magas víz áll. A gyerekbanda belegázolt a vízbe, pörére vetköztek, elkezdtek egymást sárral hajigálni. Száke Balázs nagyon vitézül viselkedett. A hajigálást jobban győzte, mint a többi. Azért hát mind ellene fordult. A sok sárgolyó nagy tömegben repült Száke Balázs felé. Szegény gyerek menekült az üldözés elől a víz belseje felé. A víz mindig jobban, jobban elepte. Mire vissza akart fordulni, az egyensúlyt már elveszítette lábai alól. Cimborái azt hitték, mikor elmerült, hogy huncutkodik, hogy a víz alá bujt. Akkor rémültek meg, mikor látták, hogy a jó pajtás eltűnt a vízben. Kimenekültek a partra, szóltak az arra járó embereknek. Hosszas keresgélés után meg is találták Száke Balázs holttestét.

Öngyilkos aggastyán. Bihar-Nagybajomban — mint nekünk írják — Osehi Márton hetven éves parasztgazda vasárnap délelőtt felakasztotta magát. Mint a vizsgálat kiderítette, azért követett el öngyilkosságot, mert nagy összegig kezességet vállalt a barátjáért és legutóbb egész vagyonát lefoglalták. A holttestet beszállították a hullaházba s tegnap délután temették el.

SZÍNHÁZ.

Sarkadi Vilmos — színész. Sarkadi Vilmos, az Angelotti-mulató volt komikusa egy év óta tudvalevőleg Zilahynál működik Aradon. A színészegyesület tegnap Sarkadit felvette tagjai közé, miután a vizsgát kitűnő sikerrel állotta ki.

A Zilahy-társulat új tagja. Zilahy Gyula társulata tagjai közé szerződtette Radó Annát, ki eddig a szegedi színháznál működött mint alt-énekesnő.

A helikoni ünnep. Zilahy Gyula megszerezte előadásra és még október elején színrehozza Prém József pályanyertes vigjátékát, a poétikus tárgy *Helikoni ünnep*-et.

Kifogástalan szabású fehér és színes férfitűt ingek darabja 4—5 és a korona a legnagyobb választékban *Fekete* Jakab uri divat, kalap és fehérnemű üzletében. Debrecen, főtér.

Az orosz forradalom.

— Saját tudósítónktól. —

Éjjeli távirat.

június 27.

Oroszországban a béketárgyalások hírére mintha csöndesedni kezdtek volna a forradalmi mozgalmak.

Most azonban, hogy a béketárgyalásokkal Oroszország kudarcot vallott, legalább annyiban, hogy olyan hirtelen nem lehet keresztülvinni a békekötést, mint a cár környezetében gondolták, a forradalmi mozgalom nagyobb mérveket öltött. Lotzban napok óta utcai harc folyik, most meg varsói táviratok jelentik, hogyha hamarosan össze nem hívja a cár a népképviselőket, akkor kikiáltják a forradalmat, mely

bizonyára forradalomba kergeti az egész nagy orosz birodalmat.

Szóval az orosz birodalom területén nagyon rosszul áll a helyzet. A külső ellenség egymásután alázza meg az orosz fenyegetést, benn az országban pedig már csak egy hajszálon mulik, hogy a katonaság együtt nem tart a zendülőkkel. *Varsóban legalább isszámítanak arra, hogy a katonaság a forradalmárok mellé áll.*

Távirataink a forradalomról a következők: Az orosz birodalom területén a forradalmi hangulat egyre nagyobb mérveket ölt.

Most még Lotzot és Varsót tekintve a birodalom többi részében tartózkodnak a zendülés kitörésétől, de ha június 30-ig a cár össze nem hívja a népképviselőket, nem hallgatja meg a nép kívánságait s alkotmányos jogokat nem biztosít számára, *ugy Varsóban kikiáltják a forradalmat. A forradalom élén állók állítólag kezükben tartják a katonaságot, mely még bizik abban, hogy a cár engedni fog az orosz nemzet törekvéseinek.*

Lotzban a katonaság és a nép közt folytonosan megújulnak az összeütközések, melyek egyre több áldozatot követelnek.

Tegnap a nép a pálinka monopólium igazgatósági palotáját megtámadta s porig rombolta azt.

A katonaság csak későn érkezett meg.

Sortűzet adott egymásután többször, melyek után 200 ember terült el halva a földön.

A katonaság kegyetlensége csak még jobban felháborította a lakosságot.

A 200 halott nagyrésze olyan polgárokból állott, akik épen azért mentek a forradalom színhelyére, hogy a lázadókat csitítsák.

Az áldozatok száma egyébként most sokkal nagyobb volt, mint az előző harcokban.

Saharov hadügyminiszter lemondott s helyette a cár *Rodiger* tábornokot nevezte ki.

Sztrájkoló építőmunkások

Feloszlatják a sztrájkanyát.

(Saját tudósítónktól.) Mozgalmas napja volt tegnap a rendőrségnek, ahol alig győzték felvenni a sok panaszt, melyek mindegyike a sztrájkoló építőmunkások és azok vezetői ellen irányulnak.

Egyik építőmester a másik után jelentkezett panaszra, hogy a munkások erőszakkal félbehagyatják velük a munkát. Tanoncikat jogtalanul magukkal viszik s azokat a sztrájkanyán tartják. Sőt önálló mesterekkel is megtörtént, hogy elhurcolták őket a sztrájk tanyára, hol felszólították, hogy közzéjük álljanak.

Magán emberek is akadnak, akik oltalmat és védelmet kérnek a sztrájkolókat ellen, mert nem érzik magukat és családjukat biztonságban.

Szondy István városi tisztviselő tegnap színeből kikeleve rohant a főkapitány-

ságra panaszt emelni. A lakásán ugyanis mely Kigyó-utca 12 szám alatt van, Csapó építőmester dolgozik, néhány munkással. Távolléte alatt a sztrájkolók mintegy 70—80-an megrohanták a munkásokat s kényszerítették őket a munka félbehagyására.

Felesége a nagy tömeg láttára apróságaival szobájába menekült s bezárkózott. A sztrájkolók azt híven munkások menekültek oda, utánuk rohantak s rájuk törték az ajtót. Csak mikor meggyőződtek tévedésükről távoztak el, magukkal vivén a Csapó tanoncát.

Szondy felesége a kiállott izgalma miatt beteg fekszik lakásán.

Végh Gyula minden panaszról azonnal jegyzőkönyvet vettetett fel s elrendelte azoknak sürgős letárgyalását.

Most egyebet sem csinálnak a rendőrségen, mint ezeket a panaszokat tárgyalják.

A mesterek kérelmére Végh Gyula sürgősen intézkedett, hogy az építkezésekhez a munkások védelmére a rendőrök készenlétben álljanak. Azonkívül felszólította a katonaságot és csendőrséget, hogy kellő számú segítő csapatról gondoskodjanak.

Mint értesülünk, a panaszok alapján a sztrájkanyát fel fogják oszlatni.

UJDONSÁGOK.

Gyilkossági kísérlet a Kut-utcán.

Debrecen, június 28.

(Saját tudósítónktól.) Véres jelenet játszódott le tegnap este a Kut-utca 84 szám alatt. Egy napszámos ember részeg állapotában szóváltás közben feleségét késsel leszúrta. A boldogtalan asszonynak még volt annyi ereje, hogy saját lábán a kórházba menjen, hol azonnal ápolás alá vették.

Az eset részletei a következők:

A Kut-utca 84. szám alatt lakik Zaják Ferenc napszámos a feleségével Sarkadi Juliánnával. Házasságuk nem volt törvényes, csupán szeretet vezérelte őket együvé. Évek óta békésen éltek egymással, míg Zaják rendszerető ember volt. Az ital azonban tönkretette s feldulta családi boldogságukat. Zaják dologtalan lusta emberré lett, aki feleségén élősködött.

Sarkadi Juliánna beletörődött a változott viszonyokba s elment inkább dolgozni, csak békeség legyen köztük.

Tegnap este későn jött haza a gyárból, hol egész nap dolgozott. Zaják részeg volt. A vacsorát, melyet neki kellett volna elkészíteni, nem csinálta meg. Mikor ezért Sarkadi Juliánna szemrehányásokat tett, dühbe gurult, kést rántott s azt felesége mellébe dőtte.

A kés a baloldalon, a nyolcadik bordánál hatolt be, mely sebet ejtve az asszonyon.

A kórházban dr. Hutiray orvos vette kezelés alá a sok vérvesztéstől elalélt asszonyt. Állapota súlyos.

* **Szemle a csendőrségnél.** Verebélyi Marsó György csendőr őrnagy Budapestről Debrecenbe érkezett, hogy szemlét tartson az itt állomásozó csendőr szárnyparancsnokságnál. A szemle még tegnap kezdődött s az őrnagy legteljesebb megelégedésével ért véget.

* **Érettségi vizsgálat a főiskolában.** Az ev. ref. főgimnáziumban öt napon keresztül folyt az érettségi vizsgálatok szóbeli része, melyen Dóczy Imre egyházkerületi gimnáziumi felügyelő, mint elnökön kívül dr. Szádeczky Lajos kormányképviselő is jelen volt. A vizsgálatra 46 jelölt jelentkezett. A vizsgálat eredménye egyike a legjobbaknak, amennyiben jeles érett lett négy, u. m. Erdős Károly, Fráter László, Stolz Ferenc és Vásári István, jól érett 10, érett 20 növendék. — Javító vizsgálatra nyolcat utasított a bizottság. A nagy munka után az immár boldog érettek tegnap este fehér asztalnál emlékeztek vissza eltöltött diák éveikre.

* **Felhívás.** Az Ipartestület a következő felhívás közzétételére kért fel bennünket: Több rendbeli panasz folytán tudomásunkra jutott, hogy a kőmives tanoncok a mestereiket elhagyták és a sztrájkoló kőmivesegédék a sztrájkányán tartják. Felhívjuk az építő- és kőmives-mester urakat, hogy a tőlük eltávozott tanoncaik ellen a panaszt tegyék meg, amikor is ellenük a legszigorubb eljárást fogjuk megindítani. Az ipartestület.

* **Vasuti baleset áldozata.** A vasárnapi vasuti baleset áldozata, Kovács Lajos 19 éves kocsitoló állapota, mint értesülünk, egyformán válságos. A szerencsétlen ifju súlyos sérülésével reménytelenül fekszik a kórházban. — Jobb karján nyílt törést szenvedett, melynek kezelése rendkívül komplikált s kiváló gondozást igényel. — Orvosai, kik műtét elkerülésével szeretnék meggyógyítani, még mindig nem tudnak biztosat mondani, hogy a műtétet elkerülhetik-e. Mindenesetre sok függ az ifju erős szervezettől s attól, hogy a kezelést nem zavarja meg valami előre nem látható komplikáció. E válságos helyzet még néhány napig elfog tartani.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Hajós Ferenc ref. 4 éves, Dudás Kata r. k. 6 hónapos, Szabó Károly ref. 50 éves, Hegedüs András ref. 49 éves, Kristóf Sándor ref. 2 hónapos.

* **A vas és fémmunkások sztrájkba léptek.** A sztrájk mozgalmak városunkban mind hatalmasabb hullámokat vernek. A hosszú áldatlan harcnak nyomasztó hatása általános s féltő, hogy ha még sokáig tart s a munkások helyzetében rövidesen javulás nem áll be, az általános sztrájk elkerülhetlenné válik. Ennek előzetes szele máris jelentkezik, a vas és fémmunkások ugyanis tegnap rövid ülésük keretében kimondták a sztrájkot s azt még a nap folyamán be is jelentették a rendőrfőkapitányságnál, mint első foku iparhatóságnál. Tegnap munkás csapatok járták be azokat a műhelyeket, hol vas- és fémmunkások még dolgoztak s felszólították őket a munka abban hagyására. A felszólításnak, amint a

következmények mutatják, eredménye lett, a tegnapi napon körülbelül 180—200 vas és fémmunkás szüntette be eddig a munkát. Valószínű, hogy társaikat a többiek is követik s akkor az építő iparosokkal együtt körülbelül ezerkétszázan lesznek a sztrájkolók.

* **Kovácsok ülése.** A kovácsok szakosztálya folyó ügyek elintézése végett tegnap délután 4 órakor rendes ülést tartott az ipartestület kistanácstermében.

* **Értesítés.** Az adóügyi osztálytól kaptuk a következő sorokat: Mindazon gazdák, kik f. évi június hó 25-én a városi adóügyi osztálynál elemi kárt jelentettek be, — értesítettek, hogy a szemle megejtésére kiküldött bizottság f. hó 29-én s a követő napokon fog a bejelentett helyeken megjelenni s kívánatos, hogy a szükséges felvilágosítások megadhatása végett a gazdák vagy megbízottjaik künn a helyszínén tartózkodjanak.

* **Megőrült huszárfőhadnagy.** Bulyovszky Rezső, a debreczeni 7-ik huszárezred főhadnagya Pozsonyban, hol szabadságon volt, tegnap hirtelen megőrült. Katonai diszruhájában a hegyek közé bolyongott el, honnan a hegyőrök kísérték be a városba. Bulyovszky volt az, aki annakidején felsőségi engedély nélkül ment el Délafrikába, hogy a bur szabadságharcban részt vegyen. Ott ismételt kitüntették vitézségeért. Hazatérte után — különös kivételkép — visszakapta főhadnagyi rangját a hadseregben. Most, a legutóbbi napokban feltűnően ideges volt, komolyabb bajtól azonban senki sem tartott. Beszállították a helyőrségi kórházba.

* **Zsebtolvaj a temetésén.** A Jóna Dániel temetéskor vakmerő zsebtolvaj fosztogatta a közönséget. Többen panaszkodtak, hogy zsebükben lévő néhány korona vagy fillérsnyi összegtől a nagy tolongás közben megfosztották. Legérzékenyebb veszteség dr. Tüdős Jánost érte, akit értékes aranyórjától fosztott meg az ismeretlen zsebtolvaj.

* **Ácsok az építő munkások mellett.** Az ácsok is szervezkedtek Debrecenben a sztrájkoló építő munkások mellett. Tegnap késő este felhívást bocsájtottak ki, melynek szövege ezeket is mondja:

Azért figyelmetekbe ajánljuk ácsmunkások, hogy mindazon építkezéseknél, ahol az építőmunkások kizárattak, avagy a munkát beszüntették, mindaddig, amíg az építőmunkások követeléseit a munkaadók nem teljesítik s egyezségre nem jutnak, semmi nemű ácsmunkát nem vállalunk s az építőmunkásokkal való szolidaritást ezennel kimondjuk. Jelszavunk: egy mindért — mind egyért! Az ácsmunkások munkarendvédő bizottsága.

* **Talált liba.** A Széchényi-kert ültvényei közt kóborlásban egy libát találtak, melyet a rendőrség vett őrizet alá. Igazolt tulajdonosa a büntügyi osztálynál átveheti.

* **Bookmakker alkonya.** Mikor legutóbb Budapesten egy bookmakker fizetésképtelenné lett, fölvetődött a kérdés, hogy nem volna-e jó a löverseny-hazárdnak a bookmakker üzetének betiltásával véget vetni. A kérdés azonban megmaradt kérdésnek. Komoly megoldására a vezető körök nem gondolnak, aminthogy nálunk a legtöbb jóra való kérdés egyszerűen elposványosodik. Franciaországban, ahol szintén nagy a játékdüh és sok áldozata is van a löverseny-hazárdnak, csak úgy mint nálunk, radikálisabban végeztek a kérdéssel. Páris-

ból jelenti egy táviratunk, hogy a földmivelési és belügyminiszter elhatározta, hogy a bookmakker intézményét az összes versenytereken beszüntetik. Ez az intézkedés augusztusban lép életbe.

* **A malmok üzemredukciója.** A fővárosi és vidéki nagyobb malmok mozgalmat indítottak, hogy a budapesti malmok júliusban teljesen szüntessék be az üzemét. Ez a terv azonban ilyenformában nem volt megvalósítható, mert több fővárosi malom ellene volt a tervnek. Most aztán — hír szerint — részben eredménynyel jártak a tárgyalások, amennyiben a fővárosi malmok júliusban hetenkint csak négy napon át fognak dolgozni, míg a vidéki malmok ugyan-ezen idő alatt két héten át egészen állni fognak. Ha e megállapodását a vidéki malmok is elfogadják, úgy az őrlés az egész országban július hónap folyamán mintegy negyven-ötven százalékkal fog csökkenni. Mint értesülünk, a debreceni malmokat nem érinti a munkabeszüntetés.

* **Az Angelotti orfeumának most igen jó a műsora.** Pompás mutatványokat produkálnak Arnoldi, az 5—6 éves kis erőművész, Miss Thensia trapéz művésznő és a Zsekszen humorisztikus kádárok. Az énekesnők is sok szépet mutatnak be, élükön D'Omeseon Renée francia énekesnővel. Bodrogi, a kitűnő komikus számai is pompásak. A műsor szolid és családok is meglepethetik.

* **Párbaj áldozata.** Laboda István, a Berger téglavető telepen történt botpárbaj áldozata hosszas aléltságából tegnap eszméletre tért. Kihallgatni azonban még mindig nem lehet, annyira gyöngé és a beszéd annyira terhére van, hogy kihallgatása könnyen végzetessé válhatnék. Különböznél ellenfelelő felvilágosítással nem tud szolgálni, csak annyit tud róla, hogy Ujfehértóra való. Ellenfele — mint értesülünk — a párbaj után megszökött a telepről és senki sem tudja, hova távozott. Elfogatása iránt a csendőrség minden lehetőt elkövet.

* **Éjjeli csendzavarók.** A nyugot utcán tegnap este egy csapat részeg ember garázdálkodott, akik abban lették gyönyörűségüket, hogy a házak ablaktábláit sorra beverték. A zajra figyelmessé lett rendőrök üldözöbe vették a zavargókat, akik közül néhányat sikerült is elfogni. A rendőrség éjjeli csendháborítás címén fogja ellenük az eljárást megindítani.

* **Az abszint alkonya.** Az abszint, a zöldszemű démon, egy egész irodalmi iránynak a szimbolikus itala. A mióta a francia Verlaine és mások megénekelték, egyszerre nemzetközi buderítője lett a fiatal óriásoknak. Nálunk csak hagyján. A fodormenta izü maró folyadékot vízbe keverve, vagy a maga zöld mivoltában nálunk igazán csak a zöldek fogyasztják. De már Franciaországban valóságos nemzeti veszedelem ez az idegromboló méreg. A hábrut még sem francia földről izenték meg neki, hanem belgáról. A belga képviselő-ház nemrég egyhangúlag szavazta meg azt a törvényjavaslatot, a mely az abszintot örök időkre kitiltja flamand földről. Sőt ennél is tovább ment a belga alsóház. Az átkot mindazokra az italokra kivetette, amelyek abszintot tartalmaznak. Ez a sors érte egyebek közt a nemes „vermout“-ot is. Ennek az italnak német neve a magyar ürmös fogalmának felel meg. Abszintot tartalmaz kisebb-nagyobb mértékben egy sereg világhírű francia likőr is; például a chartreuse, a trappistine, a bénédictine és több más. A törvényjavaslat néhány nappal ezelőtt került a belga törvényhozó testület felsőházába, a szenátus elé. Az öreg az alsóház föltétlenül tilalmát tulságosan szigorúan ítélte és számos helyütt enyhítették rajta. Mindenekelőtt szü-

kebre szorították a tilalom alá fogott italok kerületét: tilalmas az abszint s azok a likőrfajták, melyeknek a literére egy grammnál több abszint jut. — Még ennyit is sokallottak a felszólalók s az abszint-kérdés körül ugyszólván heves „eszme-csere” fejlődött ki a szenátorok között. Végre sok mindenféle enyhítő záradékkal felszerelve, megszavazták a törvényjavaslatot. De kikötötték, hogy a kereskedőknek és gyárosoknak meglévő készletük eladása céljából tíz hónapi haladék adassék. Ezt a kikötést emberséges kilátás sugalta, mert ismeretes volt a szenátusban, hogy olyik kereskedő igen tetemes mennyiségű abszintet tart raktáron. Egy brüsszeli szeszkereskedő abszint-készlete például huszezer literre rug. Ekkora mennyiségen pedig bajos tulajdri hamarosan. Annál bajosabb, mert Belgium lakossága aránylag jóval kevesebb abszintet fogyaszt, mint Franciaországé.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon egyesületek, családok és egyeseknek, kik elhunyt férjem halálával reánk borult gyászunkban részt vettek s így fájalmunkat enyhítették, családom nevében is hálás köszönetemet fejezem ki. Debrecen, 1905 június 26. ózv. Jóna Dánielné.

* **Köszönetnyilvánítás.** Kardos László nagykereskedő ur a siketnéma iskola javára a vizsga alkalmából 50 koronát, Sesztina Jenő nagykereskedő ur pedig Jóna Dániel elhalálása alkalmából koszoru megváltás címen a mentőegyesület javára 20 koronát juttattak kezeimhez, mely kegyes adományozásukért a midőn köszönetet nyilvánítok, jelzem, hogy az összegeket illetékes helyre juttattam. Oláh Károly tanácsnok.

* Minden nap zenecestély a Hungária kávéházban, felváltva Ráoz és Magyar zenekara által.

* Napernyőket rémolcsón ajánl Bartha Kálmán üzlete, főtér.

* **Specialista férfi-, fiú- és gyermekszalmakalapokban Fekete Jakab férfidivatkereskedő, Debrecen.**

* Valódi angol zephír blusokat mérték szerint 7, 8 és 10 koronáért készített Bartha, főtér.

* **A olipő- király** elnevezést adtam Debrecen legnagyobb és legdusabban felszerelt női-, férfi- és gyermekcipő-üzletemnek. Kérem a t. közönséget, méltóztatásuk ezen új elnevezést Piac-utca 49. szám alatt, a főpostával szemben levő üzletemre vonatkozólag szives tudomásul venni. Új megnevezésemhez méltón **olipő- király** lesznek Debrecenben, olcsó ár és kitűnő árúk tekintetében is. Üzletem megtekintése vételeire nem kötelez. Tisztelettel **Tófal Dániel.**

* **Himzett vászon és batiszt bluskalmék** legolcsóbban kaphatók Barthánál (városház).

A politikai helyzet.

A király koalíciós kormányt alakít.

— Éjjeli távirat. —

— június 27.

(Saját tudósítónktól.) A politikai helyzetben ma békésebb hurokat kezdenek pengetni a hirhozók.

A király békét akar s hajlandó a koalíciós program érvényesítésének útját nem állani egyik hirlelés szerint teljes egészében, másik hir szerint csak úgy, ha a katonai követeléseket mérsékli az egyesült ellenzék.

A szabadalvópártot csak nagy erőmefeszítéssel tudják Tiszák együtt tartani. Mint oldott kéve, úgy hull szét ez a politikai érdekszövetkezet.

Szentiványi Árpád kilépése nagy hatást tett azokra, akiknek lába alatt már ég a Lloyd-klub padlója s akik szeretnék követni Szentiványit, meg a többi szabadabban gondolkodót. Tényleg sokkal többen léptek ki már is, mint a mennyi kilépést a pártelnökség publikált.

De az elnökség csak egyesével hozza nyilvánosságra a kilépéseket, hogy azok feltűnést ne keltsenek.

Mai távirataink a következők:

A király és a koalíció.

Bécsi jelentések szerint a király most már maga fogja, — minden befolyástól menten kezébe a válság lebonyolítását.

Közvetlenül akar pedig érintkezni a koalíciós ellenzék vezérferfiival s már a közel napokban kihallgatáson fogja fogadni Kossuth Ferencet, Bánffy Dezső bárót, Zichy Aladárt, Tomasiacs Miklóst.

Egyik forrás szerint közvetlenül akar hatni az ellenzékre, hogy a katonai követelésektől álljanak el, amikor a többi összes követeléseket teljesíteni fogja.

Más forrás szerint, amit a Zelt c. lap is megerősít legutóbbi híradásában, a király minden téren engedni fog s már pár hét alatt koalíciós kormányt nevez ki, a mely a teljes nemzeti követeléseket teljesíteni fogja, de bizonyos „előfeltételek” mellett.

Hogy mik ezek az „előfeltételek”, arról nem szól a híradás.

Más hir szerint megint a király az ellenzék vezérferfiakkal együtt Tisza István grófot is fogadni fogja.

Ováció Szentiványi Árpádnak.

Szentiványi Árpád, aki kilépett a szabadalvú pártból s belépett a Kossuth-pártba, ma megjelent a függetlenségi pártkörben, a hol nagy ovációkban részesítették.

Hir szerint Szentiványit egy egész csapat szabadalvú párti képviselő követni fogja.

A belügyminiszter a tiltakozó határozatok ellen

Kristóffy József belügyminiszter — mint hírlik — a vármegyék és városok ama határozatait, melyekben kijelentik, hogy a törvénytelen kormány rendeleteit nem hajtják végre s nem soroztatnak s adót nem szednek, egytől-egyig megfogja semmisíteni. Ezt megteheti, de adót és ujoncot még sem fog kapni a hazafias törvényhatóságoktól.

A főispánok maradnak.

Az a 28 főispán, akiknek lemondását kolportálták, mára volt felrendelve Kristóffy József belügyminiszterhez.

Ezek közül 14 meg is jelent s hosszú kapacitálás után sikerült is Fejérvárynak és Kristóffynak rábírní őket, hogy lemondásukat visszavonják s továbbra is megtartsák állásukat.

A honvédmíniszter és Frigyes főherceg.

Bécsből jelentik, hogy Bihar Ferenc honvédmíniszter ma tisztelgett Frigyes főherceg csapatfelügyelőnél.

Bihar délután 5 órakor visszautazott Budapestre.

Egy uri leány

öngyilkossága.

— Egy családban három öngyilkos. —

Nagyvárad, június 27.

A nagyváradai Körös-utca 37. számú házában egy idősebb leány, tisztességes polgárcsalád sarja, a legesunyább eszközökkel halálba kergette magát tegnap reggel. A mai embereknek rossz szokása, a pletyka, mely már annyi keserőséget és végső elszárást okozott, magyarázza meg a legújabb öngyilkosságot is, bár sokan rejtélyesnek találják a tragédiát, mert az áldozat soha sem említette életuntságát és semmit sem hagyott hátra, amivel megindokolhatná végzetes tettét.

Hant Gizella 32 éves leány az öngyilkosság áldozata. Az ismert családnak egyetlen nőtagja volt, egy rendkívüli komoly, szerény leány, aki özvegy ées anyja mellett, akit imádásig szeretett, csöndes visszavonultságban töltötte életét. — Két bati közül

egyik Hant Frigyes üvegkereskedő, a másik Hant Jenő, aki csak pár hónap előtt szüntette meg csödbejutás folytán Kossuth Lajos-utcán volt bazáraru üzletét. Hant Gizella itt a bazárüzletben foglalatoskodott bátyja segítségével az árusításnál. Ahogy a rossz üzleti viszonyok miatt megszűnt a cég, a leány otthon maradt s azóta anyjával édeglélt a házi dolgokat és a varrást végezve.

A család ügyei sok ember számára kerültek s így beszéltek azt is, hogy a kis lakásban heves családi jelenetek folytak a leány és bátyja között. Az amugy is szentimentális érzésű leány, a ki fiatalságában szép, rózsás napokat látott, meghasonlott önmagával. Fülébe jutottak a pletykák s a családi körülmények is elkeserítették, buskomorra lett.

Tegnap korán reggel a vásárba ment özv. Hantné s a leánya maradt odahaz. Édesanyja semmi izgatottságot, vagy a mi gyanura adhatott volna okot, nem vett észre a leányon. Ez pedig míg az anyja a piacon járt bevásárolni reggel 7 és 8 óra között elpusztította magát. A szobában az ablak horgára akasztotta a kötelet, hurkot kötött és felakasztotta magát. Mire észrevették, már kihült belőle az élet, halott volt.

Az öngyilkosság híre gyorsan futott szét a városban és mély részvétet keltett. Különösen az anya szerencsétlen sorsa megható, aki most harmadik gyermekét veszté el öngyilkosság folytán. Két fia után most a leánya pusztította el magát.

Az öngyilkos leány után egy levél maradt ugyan hátra, de ebben tettének okát nem említi. A hullát a rendőrség s a kir. ügyészség közegei megvizsgálták s otthon hagyták. Boncolás mellőzéseivel holnap fogják eltemetni a boldogtalan család tragikus végű leánysarját.

TÁVIRATOK.

A háboru.

London, június 27. Az orosz balszárny ellen a japánok sikeres támadást intéztek. Linevics kénytelen volt hátrálni. A japánok ezután elfoglalták Hailongesöngöt.

Pétervár, június 27. Az orosz tartalékok egymásután hívják be, de miután zendüléstől tartanak, csak kisebb csapatokban 1500-ával küldik a harctérre.

A técsői választás.

Budapest, június 27. A técsői választás ma folyt le s újabb diadalt hozott a Kossuthistáknak. Szilágyi István függetlenségi párti képviselő-jelölttel szemben csak Demény Hugó ujpárti képviselő-jelölt vette fel a versenyt s szabadalvú párti jelöltet nem is mertek állítani. Demény Hugó azonban délig csak 26 szavazatot kapott. Éppen ezért délután visszalépett s Szilágyi Istvánt kiáltották ki megválasztott képviselőnek.

Gromon államtitkár lemond.

Budapest, június 27. Az államtitkárok közül, tudvalevőleg, eddig csak Gromon Dezső államtitkár nem mondott le.

Mint értesülünk, a hivatalos lap már a napokban közölni fogja Gromon lemondását. Gromon bejár még a hivatalba, de érdemleges funkciókat nem végez.

A török határsértés.

Szófia, június 27. Hamdi basa, a török határfelügyelő ideérkezett a vitás határkérdések szabályozásának folytatása végett. Remélik, hogy néhány nap múlva kielégítő eredményt érnek el.

Főispánok a vároban.

Budapest, jun. 27. Egy sereg főispán hajtattott ma föl a miniszterelnöki palotába, hogy lemondásukat személyesen is átnyujtsa.

Fejérváry Géza, Kristóffy József belügyminiszter jelenlétében fogadta sorban a főispánokat. Eddig negyvenkét főispán nyújtotta be a lemondását.

A szerb alkotmányrevízió.

Belgrád, június 27. Mértékadó helyről megcáfolják néhány bécsi lap ama hírét, hogy Szerbiában alkotmányrevízió várható. A mostani kormány most nem akar revíziót kezdeni. Ez csak több év múlva lesz lehetséges. Mértékadó helyen a mostani alkotmányt jónak tekintik, miért is nincs ok a revízióra.

Marokkó.

Madrid, június 27. A Heraldó felszólítja Franciaországot, hogy fogadja el a marokkói szultánnak a nemzetközi tanácskozmány egybehívására vonatkozó javaslatát, hogy ezzel megakadályozza, hogy kizárólag Németországnak jusson a teljes akciószabadság.

A macedón zavarok.

Konstantinápoly, június 26. Az entente nagykövetségek írásban felhívták a porta figyelmét arra, hogy a konzulok jelentése szerint nagy a bizonytalanság az úszkübi és az ipeki kerületekben. Katonai és közigazgatási intézkedéseket követelnek. Egyidejűleg szóbelileg is megsürgették a macedóniai pénzügyi kérdésnek már írásban sürgetett elintézését.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Claudine házassága.

— Sajtópör egy könyv miatt. —

— Saját tudósítónktól. —

Egy nagy szenzációt keltő könyvet írt Wolly, szellemes francia író és történész. Címe Claudine házassága (Claudine en ménage.) Ezt a művet, amely a legerősebb frivol dolgokat tartalmazza, átültették csaknem minden nyelvre. A magyar fordításra Léderer Miklós joghallgató vállalkozott és a címlappal Cserna Rezső festőművész látta el. A könyvből részletet közölt a Faragó Jenő szerkesztésében megjelenő Magyar Figaró című hetilap.

A budapesti királyi ügyészség úgy találta, hogy a könyv hemzseg az olyan párbeszédektől, amelyeket a büntetőtörvénykönyv szemérem elleni vétség címén üldöz. Eppen ezért vádat emelt úgy Léderer Miklós, valamint Cserna Rezső és Faragó Jenő ellen is.

A törvényszék a három terheltet vád alá helyezte és az érdekes ügyet ma délután kezdte tárgyalni a büntetőtörvényszék mint esküdtbírószék Zsitvay Leó kuriai bíró elnöke alatt. A védelmet dr. Visontai Soma és dr. Farkasházy Zsigmond országgyűlési képviselők látták el, a közvád képviselőjében Hodászy Antal ügyész jelent meg.

Itt megemlítjük, hogy a könyv miatt, amelynek magyar fordítását elkobozták, sajtópört indítottak úgy Párizsban, valamint Berlinben is, azonban a külföldi bíróságok nem állapították meg a szemérem elleni vétséget.

Az elnök a tárgyalás megkezdése előtt bejelent, hogy kérvény érkezett hozzá, amelyben dr. Visontai szakértőként kéri megidézni Heltai Jenő és Márkus József írókat, több festőművészt és néhány tanut.

A bíróság a tanúk és a szakértők megidézését minden indoklás nélkül mellőzte, a védőnek azonban jogában és módjában áll a kérelmet a főtárgyaláson megismételni.

Ezután a vádlottakat az általános kérdésekre hallgatták ki.

Léderer Miklós az általános kérdésekre elmondja, hogy 20 éves, nyíregyházi születésű harmadéves jogász, büntetve nem volt.

Cserna Rezső, 23 éves, nőtlen, iparművészeti és festő iskolát végzett Budapesten és Münchenben, büntetve nem volt.

Faragó Jenő, 38 éves író, a Magyar Figaró felelős szerkesztője, nyolc reáliskolát végzett, büntetve még nem volt.

Megalakították az esküdtszéket, amely után az eskütételnél megtörtént az a kivételes eset, hogy az esküdtek közül Flamm Mór nem volt hajlandó esküt tenni, hanem élt a törvényadta jogával és csak fogadalmat tett.

Mielőtt a tárgyalást megkezdték volna, Hodászy Antal ügyész kérte a bíróságot, hogy a büntető perrendtartás 293. §-ának 4. pontja alapján a tárgyalás egész tartamára rendelje el a zárt ülést, mert a pör tárgya már amelletől szól, hogy a konkrét esetben a közszemérem veszélyeztetve van.

Dr. Visontai Soma védő ellenzi a zárt tárgyalást, mert az inkriminált könyv tartalma csak a vádhatóság szerint szemérem-sértő, ellenben, amint azt már a külföldi bíróságok konstatálták, tényleg nem az. Farkasházy Zsigmond védő is ragaszkodik a nyilvánosságához.

A törvényszék rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy a bizonyítási eljárást zárt tárgyaláson folytatja le és csak az esküdtek verdiktjét, valamint az ítéletet hirdeti ki nyilvános ülésben.

§ A sárándi rablógyilkosság. A bagosi rablás és sárándi rablógyilkosság egyesített ügyében az esküdtbírószék tegnap folytatta a főtárgyalást. Kihallgatták Győrössy Lajos és Vass András sértetteket, akik teljes bizonyossággal felismerték a tettesekben Barátot, Létait és Zdrobát. Erre mindketten meg is esküdtek. Kihallgatta továbbá a bíróság özv. Vass Gergelyné, Győrössy Györgyöt, Vass Andrást, Leitner Mártont és Ignácot, Csizsár Mártont, Diós Sándort, Lovász Gyulát, Barta Imrét és Imrénét, Kelemen Károlyt, P. Lakatos Jánost és Jánosnét, Molnár Miklóst, Bodnár Jánost, Popper Józsefet, Szökös Gábort és Kósa Sándort. A vádlottakat először rabruhában, azután a letartóztatásuk idején viselt ruhában szembevitették velük. Valamennyi tanu rájuk ismert a ruházatukról is. Legtöbbjük azon időtájt látta őket, amikor Bagamérba, nem tudni honnan, visszatértek. P. Lakatos Sándor tanu és Sz. Lakatos István pedig arra esküdött meg, hogy tőlük a gyilkosság reggelén Létai puskát akart kölcsön kérni. A vádlottak tegnap is mindent tagadtak. A keresztkérdésekre is teljes nyugodtsággal felelnek, különösen Zdroba, akit egyébként sok tanu nem látott, s nem ismer föl. A főtárgyalás folyik. Még harminc tanu van hátra.

HIREK.

Ejjeli posta.

Emeljék Tiszát hercegi rangra!

Blau és társai kérvénye.

Podmaniczky Frigyes bárónak, a szabadelvűpárt elnökének egy kérvényt nyújtottak át, melyben egy igen furcsa kérés van.

Blau József fővárosi fűszerkereskedőből és néhány kartársából állott az a deputáció, amely a kérvényt átnyújtotta. Blau, mint a küldöttség szónokája, néhány szóval vázolta a kérvény tartalmát.

— Kegyelmes elnök ur — mondotta — sok ezer ember kívánságát van szerencsém tolmácsolni. Arra kérjük, hasson oda, hogy gróf Tisza István volt miniszterelnök hercegi rangra emeltessék. A német császár is hercegi rangra emelte az ő kancellárját; követné tehát Ferenc József német kollégájának példáját. Reméljük, hogy e méltányos kérésünket teljesíteni fogják és ön, kegyelmes uram, minden befolyását latba fogja vetni, hogy óhajunk valóra váljon. Van szerencsém alázatos instánciánkat írásban is átnyújtani...

Podmaniczky Frigyes báró meghatottan vette át az írást és ötölte-hatolva mondotta a következőket:

— Uraim! igazán megtisztelve érzem magam, hogy éppen engem választottak ki, hogy kérésüket dülőre vigyem. Az én szerény véleményem azonban az, hogy az a dolog kissé bajosan fog menni. Az illetékes faktoroknak most egyéb dolguk van, mint hercegeket csinálni; azután meg — folytatta Podmaniczky és esendesen mosolygott — valóban a közvélemény kívánságát tolmácsolta-e Blau ur, amikor Tisza Istvánnak hercegi rangra való emelését kérte?...

Podmaniczky ezután barátságosan megszorította a küldöttség tagjaink a kezét, Blau József ur és társai azonban lehorgasztott fejjel haladtak le a szabadelvűpárt széles lépcsőin (mert hát a szabadelvűpártban folyt le ez az esemény.)

— Csak szimpla gróf marad az a Tisza! — sóhajtották.

Bosszu. (Éjjeli express tudósítás.) Párisban történt. De Berry grófnő palotájában több javítani való dolog volt és a munkát egy Gustav Tredout nevű munkás végezte. A grófnő azonban valamit kifogásolt és e miatt csúnyán leszidta a munkást, elmondta hanyagnak, hitványnak és egyéb ezekhez hasonlóknak. A munkást végtelenül elkésztette ez a dolog és elhatározta, hogy bosszút áll a grófnőn. Egy délután felment a palotába, mialatt a grófnő és cselédsége nem volt otthon. A palotában husz kutyát és tiz macskát talált, amelyeket a grófnő, mint az állatvédő egyesület elnöknője a saját lakásán ápolt. A bosszút lihegő munkás kést ragadott, leszurta a kutyákat, testüket szétdarabolta és széthányta a szőnyegekben a szobában. Majd a konyhába ment, ott nagy tüzet rakott és egymásután bele dobálta a macskákat. Mikor a grófnő hazáérkezett és meglátta, mi történt, görcsöket kapott, majd magához térve, a rendőrségre hajtattott, ahol sirva mondta el a palotájában történt kegyetlenkedéseket, amelyeknek elkövetésével Tredout munkást gyanúsítja. A munkást a rendőrség letartóztatta.

Kopraló milliomosok. (Éjjeli express tudósítás.) Természetesen Amerikáról van szó. Austin Shaw, Brooklyn egyik leggazdagabb embere a minap fejezte be 45 napi kopraló kuráját és teljesen jól érzi magát és azt mondja, hogy e réven különböző gyötrő betegségeitől szabadult meg. Shaw tervszerűleg készült elő a hosszú kopralásra, az evésről lassankint leszoktatta magát. Egy erről szóló orvosi könyv, mely véletlenül a kezébe került, birta rá erre. A 45 napi kopralás hatása, mint említettük már, nagyszerű volt. A milliomos megifjodottnak érzi magát. A kopralás egész ideje alatt természetesen orvosi megfigyelés és ellenőrzés alatt állott, akik konstatálták, hogy érverése percenként hatvan. Nagyon le is soványodott. A kopralás megkezdésekor 285 fontot nyomott, a kura után 175-öt. Shaw nem dohányzik és egy korty szeszes italt sem iszik. Egyik leánya, aki most 20 éves, szintén követni akarja atyja példáját s már gyakorolja a kopralást.

CSARNOK.

A Hámor osalád.

— Regény. —

Írta: **Than Gyula.**

(Folytatás.)

Hámor László összehajtotta a levelet. — Hát ki ez? — kérdezte Marinkainéhoz fordulva.

— Nem ismerem.

— Te sem Irén?
 — Én sem.
 Marinkainé, aki eddig Tibor előtt a léposón állott, most felment a terrasra.
 — Azt hiszem, nem szorul bővebb magyarázatra az aggodalom, amelyet bennem ez a levél keltett.
 — Ugy van! — helyeselte Hámorné.
 — Tibor már másod ízben mentett meg bennünket mérhetetlen fájdalomtól. Természetes tehát, hogy a legkevesebb, a mit most érte tehetünk az, hogy nem bocsátjuk el.
 — Mitől tart nagyságos asszonyom?
 — tette fel a kérdést Tibor.
 — Attól, hogy ez az ember beváltja fenyegetését.
 — Az az ember nem fogja beváltani; az az ember sokkal kisebb pont, semhogy megriadhatnék tőle.
 — Hogyan, ön ismeri? — tette fel a kérdést Hámor.
 — Igen.
 — Hát kicsoda ez az ember?
 — Két év előtt, mikor még édes apám vezette a nagyságos uram gazdaságát, ez az ember akkor itt gazdasági irnok volt.
 — Hallatlan! — vágott közbe Hámor

László — gazdasági irnok és elég vakmerő az Irén kezére pályázni!
 — Ezt azért a szolgálatért reméli, a melyet a levélben tett ígérete beváltásával teljesíthetett volna, — jegyezte meg Marinkainé.
 Tibor folytatta:
 — Ez az ember a fővárosban most ismét az én kezem alá került. A gyárban, a hol mérnök vagyok, újra mint irnok dolgozik. Ha nagyságos uram vissza tud rá emlékezni, annak idején azért kellett neki a gazdaságból, édes apám keze alól távoznia, mert mindenképen beakarta bizonyítani, hogy ő neki a nagyságos uram uradalmának egyrésztéhez valami messze rokonság révén joga van.
 — Most már emlékszem.
 — Nem veszedelmes ember, — jegyezte meg rá Tibor.
 — És lássa, én még sem bocsátom őnt el. Itt kell maradnia. Osztom a sógorom aggodalmát. Ez a figyelem a legkevesebb, amivel önnek tartozunk.
 Irén szemeiből sugárzott az az édes öröm, amelyet ez a nyilatkozat ébresztett a szívében.
 (Folyt. köv.)

Hirdetések jutányos áron felvételnek a DEBRECZENI UJSÁG részére a kiadói hivatalban, Lamprocht-ház. Piac-u. 42

Értesítés.
 A fűszerkereskedő urakat, pék urakat van szerencsém értesíteni, hogy
Barger Dániel-féle élesztőgyár
 debreceni képviselőjét átvettem és naponta kétszer jó és friss élesztővel szolgálhatok. Az élesztőt házhöz szállítatom.
 Maradok tisztelettel:
Lindenfeld Jenő,
 Debrecen.

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

MOLLITERGIN

mely megőrzi a bőr (az arc- és kéz-bőrnek) üdeségét, hamvasságát rózsaszínben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget, az eldurvult, kirepedezett és szélkifujta arcot vagy kezet, a legrövidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos; Egy üveg
 Mint bőrápoló szer páratlan! Mollitergin
 Teljesen fémmentes és ártalmatlan! ára 1 kor.

Készítőhelye s főraktára:
Mihalovits J.
 Gyógyszertára a Kigó-hoz, Debreczenben, Főpiaz, 31. sz. a., a Városházzal szemben.

Eperjesi cserép kályhák
 ~~~~~ előmet legjobb minőségben; ~~~~~
 továbbá:
 Főzödények, takarékkonyhák, — épület vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és peronospora fecskendők

nagy választékban a legjutányosabb árban kaphatók:

Kovács Gyula
 vasüzletében,
 a „BIKA” szálloda mellett.

Csokrok készítését a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig a jelenlegi kornak megfelelően a legolcsóbb árban. Továbbá sir- és babér koszorúk elkészítését olcsó és jutányos árban.

Kertek és sírok rendezését s átalakításokat elvállalok és szakszerűen végzem.

Minden megrendelésekért felelősséget vállalok úgy helyi és vidéki megrendeléseket az árhatározatával pontos és gondos csomagolás mellett továbbítom és szép munkára nagy gondot fordítok. Megrendelhető a telopomen és

Kosztuth-utczán a virágpiacon árulá
 Teljes tisztelettel

Simkovits Sándor,
 műkertész, Debreczen, Széchenyi-kert 15. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Levellezés.

SZÓKE BANKHIVATALNOK ur, amint irtam, visszavárom szombat este 8 órakor, a Margit-fürdő előtt várjon rám, Kossuth-utcai temetői barna lány.

„KELLEMESE ORÁK“ levele van.

„IDEGEN“ levele van a kiadóhivatalban.

„SZÓKE BANKHIVATALNOK“ levele van a kiadóban.

Ajánlat.

EYG CSINOS FIATAL asszony óhajt takarítani magányos urhoz, szerény fizetésért. Cim a kiadóban.

A LEGJOBB ORÁK legszolidabb éksze-
rek egyszerűtől a legdrágáb-
big, valamint órajavítások leg-
olesóbban Kurián Gyula mű-
órásnál Debreczen, Piacz-utca
42. Vidéki megrendelést pon-
tosan eszközölk. Tanuló fel-
vétetik.

HÖLGYEK tanácsot és segítyt nyerne, szülés
esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás
mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél.
Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Czim
a kiadóban.

PENZKÖLCSÖN. Törlesztéses kölcsönöket föld
birtokra, házakra. négyes kamat mellett, drága
kamatú kölcsönöket olcsó kamatra átcsereítet,
terményárakat beraktározat s azokra előleget
folyósítat, továbbá tisztviselőknak fizetés le-
töltésre nagyobb kölcsönt megszavaztat kez-
nelkül is Héry bankirodája, Debreczen, Egy-
ház-tér 3 sz. Nagytemplom mellett. Telefon 409.

Permetezéshez legtekéletesebb
és legolesóbb az országszerte elősmert
legjobb 8 versenyen első díjjal kitün-
teteti a **Veréb István** által Deb-
reczen, Május 1-től I. ker. szappanos-u. 10
szám saját házában gyártott pótszabadalmazott
„**Sugar**“ permetező. Permetezőket
tökéletes javítás és átalakítás végett el-
fogadok. Árjegyzék ingyen, bérmentve.

KÖLCSÖN FÜRDŐKÁD és villanycsengő javi-
tások legszolidabb árban kapható Kiss Ignátz
bádigos Piac, főter 34 szám.

MAGÁNOS URNÁL takarítást vállal csinos fia-
tal asszony. Cim a kiadóban.

EGY KERESKEDELMI akadémiai tanuló a
szüniidőre irodai alkalmazást keres. Ajánlatot
„Kálmán“ jelige alatt a kiadóba.

Eladás.

EGY JÁRGÁNYOS CSÉPLŐGÉP, csaknem új,
szalma- és türekrázóval, több kisebb-nagyobb
teljesen kijavított használt vetőgép, egy Schutt-
lewort-féle üzemképes tizes cséplőszekrény és
egy ugyanoly gyártmányu használt nyolcas
garnitúra potom árban és előnyös fizetési fel-
tétel mellett eladó Ráhrer Sándornál Piac-
utca 26. nagytrafik udvar. Ugyanott egy pár
jobb minőségű használt lószerszám megvételik.

EZER JO bor DARVAS IZIDOR TERMÉSE
literje 86 kr. 1 kg. uradalmi tea vaj 1-20, 1
kg. családi kávé 1-20, 1 kg. törmelék csoko-
ládé 1-20, 1 kg. szép mazsola 86. Kertész
Miklós fűszer és lisztkereskedésében Csapó-
utca és kenyér-piac sarkán.

ALIG HASZNÁLT elegáns butorok elköltözés
miatt eladók, megtekinthetők Magos-utca 18.
sz. alatt.

NYARALO 1068 négyszögöl területű teljesen
rendben fentartva, igen kényelmes uri lakás-
sal ellátva, természettel együtt eladó. A vételár
együttöd része azonnal, a hátramaradó összeg
esetleg betáblázva 10 év alatt törleszthető.
Hatvan-u. 13. Emeleten.

Kereslet.

KAUCIO-képes egyén irodaszolga, pénzbeszedő
vagy ehhez hasonló állást elfogad. Cim a ki-
adóhivatalban.

SZABÁS tanításra növendékek felvétetnek. —
Vidékiek teljes ellátást is kaphatnak, Kossuth-
utca 25. Ugyanott tanuló leányok is fel-
vétetnek.

ÜGYES fűszeressegéd azonnal felvétetik. Cim a
kiadóban.

21 ÉVES fűszerkereskedő segéd azonnal belé-
pésre állást keres. Cim Markovits Kálmán
Keses-u. 13.

KERESTESIK folyó év augusztus hó 1-re egy
3-4 szobából és földszintes konyhából álló
külön vagy elkerített udvarrészsel bíró lakás.
Értesítések Honvéd-laktanya I-ső emelet 26.
sz. a. intézendők.

KÉT GYERMEKHEZ megbízható középkoru
nőcseléd jó bizonyítvánnyal felvétetik. Szé-
chenyi-u. 14. sz.

FÜSZERLERESKEDŐ segéd ügyes detaillista
felvétetik Kovács Gyula cégnél.

Egy 21 éves ifju,

ki a karcagi m. kir. földmivé-
lőiskolát jó sikerrel elvégezte,
kisebb, nagyobb gazdaságba
ajánlkozik

másodispánnak vagy munkavezetőnek

szérenyebb fizetés mellett is.

Megkeresés posteres-
tante „Állás jelige
alatt Hajduszobosz-
lóra intézendő.

Eladó ház és szőlő.

Hatvan-utca elején, a piac-
hoz közel fekvő 450 négyszögöl területű
8-dik sorszámú, 3000 koronát jöve-
delmező házas telek és a Vénkert
hátulján a helyi vasutmentén fekvő
lakható épülettel ellátott jó karban
levő szőlőskert kedvező feltételek
mellett eladó. — Értekezhetni lehet
Hódy Bélával (Consistoriális ház)
Egyházter 17. szám alatt.

Lakásberendezési cikkek:

Ágy- és asztallerítők,
Csipkefüggönyök és Storok
Posztó és Plüsfüggönyök,
Butorszövetek, Divántaka-
rók, Uti- és kocsitakarók.
Linoleum és bőrvásznak,
**óriási választékban kap-
hatók**

Bosznay J. és Társa

divat-áruházában,
Debreczen, Kossuth-u. 5.

Boreladás.

A gróf Dégenfeld József és
dr. Balkányi Miklós urak

„Erzsébet“ szőlőtelepén

kitünő kétszer lehuzott, tisztán kezelt

„Ezerjó“ bor hectonként 18 forintjával
„Kövidinka“ „ 17 „

kapható, vevő hordójába lehuzva
Debreczenben, „Erzsébet“ szőlőtelepén
átvéve. Telefonszám 159.

Divatos napernyők

Jó mosó széles delainek

30 és 40 kr.

Cosmanosi mosó áruk,

120 cm. széles sima Batisztok,
női ruhavásznak zephirek

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos fiai cégnél
Debreczen, Rózsater.

Az Alkalmi Áruházban

PIAOZ-UTCZA 14. BIKÁ SZÁLLODÁVAL SZEMBEN.

Csak még rövid ideig kapható

mig a készlet tart egy

fehér vagy szines agaurozott legjobb mosó pique blous ezelőtt 2-75 frt, most csak 95 kr.

Tisztelettel:

Blumenstein Testvérek Alkalmi Áruháza.